

BOGANMELDELSE

Edward Shackleton:

FRIDTJOF NANSEN . POLARFORSKEREN

Hasselbalchs forlag, hft. kr. 19,75.

Den engelske sydpolsforsker Ernest Shackletons søn Edward Shackleton, som bl. a. har været med til at organisere en ekspedition til Ellesmereland, og som under denne foretog adskillige slæderejser sammen med eskimoer i Thule-distriktet, har på Hasselbalchs forlag udgivet en særdeles velskrevet og meget fascinerende bog om polarforskeren Fridtjof Nansen.

I sit forord gør han opmærksom på den ejendommelige kendsgerning, at medens talrige andre polarforskere havde og har såvel tilhængere som kritikere, så er Fridtjof Nansen måske den eneste, som ingen kritiserer. Han betegner Nansen som en af de største og mest særprægede skikkelser og fremhæver den bemærkelsesværdige mangesidethed hos ham, idet han var zoolog, oceanograf, kunstner, nobelpristager, humanist og tillige opfinder. Han har således givet navn til Nansen-slæden og Nansen-kogeren, to opfindelser af betydning for polarforskningen.

Det er imidlertid polarforskeren, Shackleton beskæftiger sig med i sin bog, som i et og alt er en begejstret hyldest til den store nordmand.

Det er kun godt 30 år siden, Fridtjof Nansen døde, og sammenligner man, hvad han som polarforsker måtte igennem, med de vilkår, vore dages arktiske forskere arbejder under, synes udviklingen næsten ubegribelig. Nu til dags krydses polarområderne af jetmaskiner, og man kan bogstavelig talt, når man vil, droppe polarforskere og hente dem igen, men da Nansen levede, kæmpede man sig frem med hundeslæder og til fods for at udforske og kortlægge de ukendte hvide områder.

Nansens to ekspeditioner, den berømmelige tur over Grønlands indlandsis og FRAMs drift gennem Nordishavet er bogens hovedindhold, og skønt man troede, man kendte det hele fra Nansens egne bøger, så drages her i denne bog enkeltheder frem, som sætter personen i et langt klarere og skarpere relief.

Shackleton har nemlig med talrige citater fra Nansens bøger belyst netop de karaktertræk og menneskelige egenskaber, som han ville have frem for at tegne sit billede af den store polarforsker.

Man er vel i vore dage ikke utilbøjelige til at mene, at polarforskere, som netop Fridtjof Nansen, Knud Rasmussen og Ejnar Mikkelsen, i udpræget grad har haft heldet med sig, men at de også har mødt modstand og uvilje, viser med al ønskelig tydelighed denne bog.

Da Nansen ville starte på sin skitur over indlandsisen og offentliggjorde sin plan herom i det norske tidsskrift »Naturen«, blev han gjort til grin og ålet offentligt. Han fik endog afslag fra Det norske Universitet på sin ansøgning om 5.000 kr., som dog heldigvis en dansk mæcen Augustin Gamel stillede til hans disposition.

Bogen er særdeles spændende, fordi den er fyldt med Nansens egne skildringer fra togterne, ofte skrevet i et lyrisk og meget malende sprog, nu og da under hans ophold på gyngende isflager, mens hans ledsagere på trods af hans ufattelige ro forberedte sig på at møde døden.

Bogen fortjener at blive læst ikke mindst af unge, som i dag nok vil have vanskeligheder ved at læse Nansens egne og meget store bøger, der kun findes på biblioteker; men givet er det, at mange efter læsningen af denne udmærkede bog nok vil gå i gang med Nansens egne ekspeditionsberetninger.

h. c.